

คนจำนวนมากยังฝังใจว่าญี่ปุ่นคือผู้ผลิตไข่มุกทรายใหญ่ของโลก ความจริงก็คือจีนเป็นผู้ผลิตไข่มุกทรายใหญ่ถึงแม้ไข่มุกที่ผลิตนี้จะผิดไปจากไข่มุกที่ผู้คนคุ้นเคยกันเรื่องของไข่มุกในยุคสมัยใหม่เป็นเรื่องน่าแปลกใจและน่าสนใจอย่างยิ่ง

ไข่มุกนั้นสามารถเกิดในตัวหอยได้ทุกพันธุ์ แต่ความเป็นไปได้ที่ต่างกัน และหน้าตาสีล้นของมันแตกต่างกันออกไป แต่ดึกดำบรรพ์นับเป็นพันปีแล้วที่มนุษย์รู้จักไข่มุกที่มาจากธรรมชาติ โดยฝังตัวอยู่ในหอยประเภทหอยนางรมที่อาศัยอยู่ในน้ำเค็ม

ส่วนใหญ่มีงมจากมหาสมุทรอินเดีย ในบริเวณอ่าวเปอร์เซีย ทะเลแดง และ Gulf of Mannar ในราชวงศ์ฮั่น (206 BC ถึง ค.ศ.220) คนจีนค้นหามุกธรรมชาติกันอย่างกว้างขวางในทะเลจีนใต้

ความขาวมัน มีแววสดใสเป็นประกายของมุก ประทับใจผู้คนจนคำว่า pearl ในภาษาอังกฤษ (มาจาก perle ในภาษาฝรั่งเศส) มีนัยยะของความหมายไปในทางการเป็นสิ่งหายาก สิ่งดี น่าชื่นชม และมีคุณค่า

มนุษย์ค้นหาไข่มุกธรรมชาติ (Natural pearls) จากน้ำเค็มกันมานาน โดยเฉพาะไข่มุกสีคล้ำ (เรียกกันว่าไข่มุกดำ แต่ดำจริงๆ ไม่มี เช่นเดียวกับดอกทิวลิปสีดำ) สีน้ำตาลที่มีประกายสดใสจนมีค่าสูงมาก อย่างไรก็ตามโลกเกิดพลิกผัน ใน ค.ศ.1916 เมื่อนักชีววิทยาชาวอังกฤษชื่อ William Saville-Kent ค้นพบการผลิตไข่มุกเลี้ยงในออสเตรเลีย (Cultured pearls) ด้วยการเอาสิ่งแปลกปลอมใส่ลงไปในตัวหอยพันธุ์หอยนางรมที่เลือกมาเป็นพิเศษ ทิ้งไว้ 2-4 ปีก็จะได้ไข่มุกซึ่งมีลักษณะงดงามไม่ต่างไปจากไข่มุกธรรมชาติ

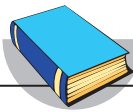
เหตุที่ญี่ปุ่นมีชื่อเสียงควบคู่กับไข่มุกก็เพราะคนญี่ปุ่นสองคนคือ Tokichi Nishikawa และ Tatsuei Mise นำเทคโนโลยีนี้ไปทดลองผลิตในญี่ปุ่นในปี 1916 Nishikawa ต่อมาได้แต่งงานกับลูกสาวของ Mikimoto ซึ่งไข่มุก Mikimoto ได้เป็นที่รู้จักกันทั่วโลก ไข่มุกเลี้ยงของญี่ปุ่นเรียกกันว่า akoya pearls มีขนาดไม่ใหญ่ไปกว่า 10 มิลลิเมตร

ในปัจจุบันไข่มุกเลี้ยงทั้งโลกก็มีแต่ไข่มุกเลี้ยงเพราะไข่มุกธรรมชาติหายากมากและถึงพบก็ไม่กลมสวยงดงามเท่ามุกเลี้ยง

ไข่มุกเลี้ยงแยกออกได้เป็น 2 ประเภท คือ

- 1) beaded cultured pearls ซึ่งรวมไข่มุก akoya, South Sea และ Tahiti ซึ่งหอยแต่ละตัวผลิตได้หนึ่งเม็ดเท่านั้น หอยเหล่านี้อยู่ในทะเล ใช้เวลาผลิตไข่มุก akoya 1 ปี ส่วน Tahiti และ South Sea ใช้เวลา 2-4 ปี

- 2) Non-beaded cultured pearls ซึ่งรวมไข่มุกน้ำจืดทั้งหลาย เช่น Biwa หรือไข่มุกจีน ซึ่งหอยตัวหนึ่งผลิตได้หลายเม็ด (ถึง 20 กว่าเม็ดก็มี) ในตอนแรกจีนผลิตได้คุณภาพต่ำ เม็ดบุดเบี้ยว แต่ภายใน 20 ปีที่ผ่านมาคุณภาพดีขึ้นอย่างมากจนใกล้เคียงเทียมกับไข่มุกเลี้ยงน้ำเค็ม โดยเฉพาะไข่มุก akoya

อาหารสมอง

วีรกร ตรีเศศ

ไข่มุกจีนครองโลก

จีนได้พัฒนากระบวนการผลิตไข่มุกน้ำจืดขึ้นเป็นลำดับ จนสามารถผลิตไข่มุกน้ำจืด แต่ผู้เชี่ยวชาญก็สามารถแยกแยะได้โดยดี แต่ในเวลาไม่นานคุณภาพจะเป็นเลิศด้วยราคาที่ถูกลงกว่าอย่างน่าตกใจ

ราคาขายส่งไข่มุกจีนขนาด 12-14 มิลลิเมตร หรือครึ่งนิ้วราคาประมาณ 4-8 เหรียญ (120-240 บาท) ซึ่งแพงกว่าราคาขายปลีกหนึ่งเท่าตัว ในขณะที่ไข่มุก Tahiti ขนาดเดียวกันขายส่งในราคา 25-35 เหรียญ (750-1,000 บาท)

ถ้าเอาไข่มุก Tahiti มาร้อยเป็นสาย ราคาขายส่งตกประมาณ 14,000 เหรียญ (420,000 บาท) แต่ถ้าเป็นไข่มุกจีนจะมีราคาขายส่งประมาณ 1,800 เหรียญ (54,000 บาท)

ไข่มุกจีนน้ำจืดเหล่านี้เลี้ยงในนาข้าวเก่า ในบริเวณภาคตะวันออกของส่วนกลางของจีนในมณฑล Zhejiang, Jiangxi, Hunan, Anhui และ Hubei โดยสามารถผลิตไข่มุก น้ำเลี้ยงงามขึ้นเป็นลำดับ จนตีตลาดโลกและทำให้ราคาไข่มุกตกลงมาก จีนกลายเป็นผู้ผลิตรายใหญ่สุดในรอบ 20 ปีที่ผ่านมา ไข่มุกเม็ดงามราคาพอสู้หอยที่มาจากญี่ปุ่นในปัจจุบันนั้น ส่วนใหญ่เป็นไข่มุกน้ำจืดจากจีนทั้งหมด โดยญี่ปุ่นเอาเมล็ดและส่งออกในชื่อญี่ปุ่น สำหรับไข่มุกเลี้ยงในญี่ปุ่นหรือ akoya pearls นั้น ก็มุ่งเน้นขนาดที่ใหญ่กว่า 8 มิลลิเมตร

ในรอบ 20 ปีที่ผ่านมาเช่นกัน มีการเลี้ยงหอยทะเลตัวใหญ่เพื่อให้ไข่มุกมีขนาดใหญ่ขึ้นในแถบ South Pacific และมหาสมุทรอินเดีย เพื่อผลิตไข่มุก South Sea ซึ่งมีขนาดใหญ่กว่าไข่มุกชนิดอื่นและผลิตส่วนใหญ่ในออสเตรเลีย อินโดนีเซีย และฟิลิปปินส์

จีนก้าวหน้ามากในการคัดพันธุ์หอยน้ำจืด (ประเภทหอยแมลงภู่) เพื่อผลิตไข่มุกคุณภาพดีราคาถูก โดยเก็บวิธีการผลิตเป็นความลับสุดยอด การใส่สิ่งแปลกปลอม เช่น เยื่อของหอย เม็ดทราย เศษเปลือกหอยลงในตัวหอย

ในจุดที่จะทำให้มันหลั่งสารมาเคลือบจนกลายเป็นไข่มุกนั้นเป็นเรื่องลับที่มนุษย์สามารถทำได้ขึ้นทุกที่ และมีส่วนอย่างสำคัญในการช่วยกำหนดเปลือกสีของไข่มุก

ปัจจุบันผู้ผลิตรายหนึ่งของจีนสามารถผลิตได้ขนาด 19 มิลลิเมตร ที่มีสีม่วง สีชมพู

เครื่องเคียงอาหารสมอง

ชาวจีนส่วนใหญ่มีชื่อสามพยางค์ โดยอักษรตัวแรกเป็นแซ่ (นามสกุล) ส่วนอักษรตัวที่สองและสามเป็นชื่อตัว เช่น จง ฟู่ หัว อย่างคนไทยคนไหนมีชื่อแซ่จีนก็ควรนำมาใช้ เพราะทำให้ชาวจีนคุ้นเคยในการเรียกขาน ซึ่งยิ่งถ้ามีชื่อสายจีนยิ่งได้เปรียบ เพราะทำให้อีกฝ่ายมีความเป็นกันเองมากขึ้น หรือเป็นประโยชน์ในการทำความถึงวงศ์ตระกูลซึ่งอาจมีรากเหง้าของบรรพบุรุษจากที่เดียวกัน

แต่หากไม่มีชื่อสายจีน การใช้ชื่อจีนโดยเลียนเสียงจากชื่อไทยเป็นเรื่องอนุโลมได้ เพราะแม้ชาวตะวันตกที่ต้องติดต่อกับชาวจีน (และได้รับการแนะนำที่ดี) ก็มักมีชื่อจีนกำกับเพื่อความสะดวกในการเรียก เช่น ปีเตอร์ เป็น ปี ต้า เป็นต้น

ซึ่งส่วนนี้ควรปรึกษาคณะที่รู้ภาษาจีน ให้เป็นผู้ช่วยตั้งชื่อให้ เพื่อให้ได้ชื่อที่มีความหมายที่ดี โดยชื่อในภาษาจีนจะเหมือนภาษาไทยที่บางคำจะมีความหมายด้วย

การใช้ชื่อไทยสามถึงห้าพยางค์บวกกับนามสกุลอีกยาวเหยียดย่อมสร้างความลำบากแก่การออกเสียงเรียกขาน ชาวจีนบางคนพอเห็นชื่อคนไทยที่มีสามพยางค์ก็ตีความเข้าใจว่าชื่อรวมกับแซ่แล้ว ส่วนนามสกุลเป็นเรื่องที่ไม่ต้องพูดถึงเลย วิธีที่ดีที่สุดคือแปลงแซ่และชื่อรวมกัน เช่น ชื่อสมชาย นามสกุล เขียวชาญการคำเจริญ ก็อาจจะเปลี่ยนเป็น ช่งไฉ หรือ ลันตี อาจจะเปลี่ยนเป็น ช่งตี้

การเรียกชื่อเพื่อทักทาย ดังกลางๆ ทั่วไปใช้คำว่า “เซียน เซิง” ต่อท้ายแซ่สำหรับผู้ชาย เช่น จาง เซียน เซิง แต่ถ้าเป็นผู้หญิงเรียก “เสี่ยว เจีย” ซึ่งมีความหมายถึงผู้หญิงโสดยังไม่แต่งงาน เช่น ถ้าเป็นแซ่หวัง ก็ให้เรียกว่า หวัง เสี่ยว เจีย เป็นต้น ทั้งคำว่า เซียน เซิง และ เสี่ยว เจีย ถ้าให้เทียบเคียงกับไทยก็จะตรงกับคำว่า คุณ หรือถ้าเป็นฝรั่งก็คือ Mister หรือ Miss

สำหรับผู้หญิงนอกจากคำว่า “เสี่ยว เจีย” แล้วเรายังใช้คำว่า “หนวีชื่อ” ซึ่งถือเป็นคำสุภาพ เป็นการแสดงความเคารพ ถ้าเทียบให้เข้าใจง่าย หนวี ชื่อ ก็หมายความว่า Lady ในภาษาอังกฤษ

นอกจากนี้ ชาวจีนไม่นิยมเรียกชื่อ แต่จะเรียก ‘แซ่’ ตามด้วยตำแหน่ง เช่น เราเรียกผู้จัดการที่แซ่ ‘จาง’ ว่า ‘จาง จง’ โดย ‘จง’ ให้ความหมายใกล้เคียงคำว่า President หรือ General Manager ดังนั้น หากติดต่อกันแล้วรู้สึกว่าคุณที่อยู่ในระดับผู้จัดการก็ใช้ จง แทนได้ แต่ถ้าไม่แน่ใจอย่าใช้ เพราะหากคุณสมทนามีตำแหน่งสูงกว่านั้น จะกลายเป็นลดตำแหน่งเขาต่ำลงสำหรับการเรียกโดยใช้ภาษาอังกฤษ ก็ให้ใช้ชื่อคำว่า Mr. หรือ Miss ตามด้วยชื่อสกุล

อย่างไรก็ตาม ไม่ควรเรียกแซ่เฉยๆ โดยไม่มีคำแสดงตำแหน่งหรือคำลำดับอาวุโสใดๆ ควบคุมและข้อห้ามที่ต้องจำขึ้นใจคือ เราไม่ควรเรียกชื่อลอยๆ เพราะชาวจีนเน้นความสำคัญกับการเรียกแซ่มาก การเรียกแต่ชื่อจะทำให้ผู้ถูกเรียกรู้สึกเหมือนเป็นคนไม่มีแซ่ (ไม่มีญาติ) ซึ่งการเรียกชื่อและแซ่ แสดงให้เห็นว่าชาวจีนนั้นให้ความสำคัญกับรากเหง้าของทุกๆ สิ่ง

(จาก “Knowing the Chinese ล้วงลึกธรรมเนียมการค้า”)

น้ำจิ้มอาหารสมอง :

ผู้ใดเกิดมาเป็นสุภาพบุรุษ ผู้นั้นเกิดมาสำหรับคนอื่น

(“ศรีบูรพา” หรือ กุหลาบ สายประดิษฐ์)

สืปรอนซ์สดใส ซึ่งคาดว่าจะออกสู่ตลาดโลกในเวลาไม่นาน

ครที่รังเกียจไข่มุกเลี้ยงและมองหาไข่มุกแท้คงเห็นได้ชัดเจนขึ้นว่า ไข่มุกที่ซื้อขายกันในตลาดนั้นมีแต่ไข่มุกเลี้ยงทั้งนั้น ซึ่งต่างจากเพชรแท้และเพชรเทียม ซึ่งปัจจุบันสามารถผลิตออกมาในขนาดต่ำกว่าหนึ่งกะรัตที่มีคุณภาพใกล้เคียงกันมาก จนตามมนุษย์แทบแยกไม่ออก ยกเว้นใช้เครื่องตรวจการหักเหของแสง

พวกผลิตเพชรเทียมพยายามไม่เรียกว่า Synthetic Diamond หากชอบที่จะเรียกว่า Cultured Diamond ซึ่งฟังดูดีกว่ามาก แต่ถึงอย่างไร ก็ยังไม่เหมือนกับความแตกต่างระหว่าง Natural Pearls และ Cultured Pearls อยู่ดี

“คนดีแท้” กับคน “ดีเทียม” นั้น แตกต่างกันตั้งในกรณีของเพชร ครับ ●